

6. Смілянець О. Г. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у професійній підготовці фахівців з економічної кібернетики / О. Г. Смілянець // Інформаційні технології в освіті. – 2009. - №1. – С. 156-160.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОСТІР ПІДПРИЄМСТВА

Піщенко І. О.

Науковий керівник: Киш Л.М., к.е. н., доц.

Анотація. У статті розглянуто питання впровадження сучасних інформаційних систем як інвестицій в розвиток підприємства, охарактеризований сучасний простір підприємств, його значення для зовнішньоекономічних відносин. Запропонована концепція взаємовпливу розвитку інформаційних систем та підприємництва в цілому.

Ключові слова: організаційна культура, інформаційне забезпечення, формування інформаційного простору, комунікації, аналітичний інструментарій, розвиток підприємства, оцінка розвитку підприємства, моделювання розвитку підприємства, інструменти та інформаційні технології оцінки та моделювання.

1. Вступ. Інформаційна революція призвела до фундаментальних змін в економіці і суспільстві. Відомі дослідники Інтернету відзначають трансформації в усіх сферах суспільства. Особливістю досліджень мережевого середовища є деяке випередження практики теорією, а також окремі дослідження фахівців з інформаційних технологій, економістів, соціологів, психологів, підприємців-практиків тощо.[3, с.10]

Сучасний стан інформаційних технологій диктує свої методики організації бізнес-процесів, які дозволяють змінювати бізнес-процеси, і навпаки, економічні процеси знаходять своє відображення у методиках інформаційних систем і змінюють їх. Аналіз відомих наукових праць навпаки показав, що існує «підхід від програмістів» і «підхід від управління» до автоматизації бізнес-процесів. Мережева ринкова економіка породжує новий підхід до побудови як бізнес-процесів, так і інформаційних систем. Паралельний аналіз бізнес-процесів компанії та існуючих інформаційних систем; врахування критеріїв впровадження інформаційних систем дозволяють знайти оптимальну форму і зміст як для структури організації управління, так і для інформаційної структури. В ідеальному випадку моделі бізнес-процесів та інформаційних систем повинні збігатися або перекриватися. Але на практиці це не так і тільки переплетення двох методологій може дати дійсно позитивний результат.[1, с. 40]

2. Постановка завдання. Мета статті – аналіз відомих концепцій побудови інформаційного простору підприємства з точки зору ефективності для розвитку підприємства, висвітлення інформаційних потреб та особливостей інформаційного забезпечення в процесі формування організаційної культури підприємства, формуванні цілісної картини використання сучасних інформаційних технологій для оцінки та моделювання розвитку підприємства, розгляді питань щодо використання АІСУ як ресурсу підвищення ефективності внутрішнього контролю підприємства та розробка пропозицій щодо їхнього подальшого розвитку.

Головне завдання інформаційних систем у виробничих галузях економіки – не залишати «неоцифрованою» жодну категорію інформації, так чи інакше пов'язану з виробничим циклом товару. Для цього необхідно знати все, отримувати інформацію звідусіль. Багато зарубіжних компаній забезпечили інтеграцію внутрішніх систем із дистриб'юторами, постачальниками, працюють у напрямку інтеграції управлінських систем безпосередньо з виробничими лініями шляхом використання єдиних форматів даних і протоколів. Налагодження узгодженого електронного обігу інформації між підприємствами надасть можливість контролювати процес товарообміну, максимально вивільнити задіяний капітал за рахунок зменшення виробничих запасів. За різними оцінками надлишкові запаси, наприклад, у світовому автомобілебудуванні сьогодні становлять від 230 до 700 млрд. дол. США. Задля вирішення цієї проблеми і впровадження ефективних інформаційних систем на підприємстві необхідно затратити частину активів, що знаходиться на рахунках чи в резервах.

Для прикладу, за оцінкою керівництва підприємств Київської області витрати на інформацію на підприємствах повинні становити 10-15 % від загального обсягу витрат, а в деяких випадках навіть значно більше. Разом з тим реально підприємства на інформацію витрачають менш 10 % валових витрат. Винятком є підприємства, основною діяльністю яких є робота з інформацією.

Фінансовані державні витрати країн Європи на створення інформаційних технологій та програмних продуктів протягом 2005-2009 рр. становлять щорічно: у Німеччині – 13-15 млрд. євро; Велика Британія – 12-14 млрд. євро; Франція – 10 млрд. євро; Італія – 5 млрд. євро. Якщо порівняти державні витрати України на інформатизацію з іншими країнами Європи, то можна сказати, що вони склали 1/20 частини державних витрат Іспанії або Португалії, були у 30-50 разів менші за витрати Австрії або Фінляндії.

Основне завдання процесу інформування полягає в чіткому визначенні політики, мети і стратегії, пов'язаних з формуванням ОК, оскільки кожен працівник повинен розуміти свою мету і власну роль у її досягненні. Надзвичайно важливо, щоб інформація про результати роботи, досягнення, плани та перспективи розвитку, конкретні переваги і місце на ринку, цільових споживачів та їхні потреби, зміни, які плануються,

своєчасно доводилася до персоналу і мала зворотній зв'язок.[2, с.217]

3. Результати. Інформаційні технології, які можуть бути використані для оцінки й моделювання розвитку підприємства, у вигляді спеціалізованого програмного забезпечення мають відповідати таким умовам: максимальна автоматизація обробки інформації, наочність і простота. Спеціалізоване програмне забезпечення для оцінки й розвитку підприємства можна розмежувати на такі класи: програмне забезпечення автоматизації розрахунків і вирішення конкретних кількісних математичних моделей, апроксимації функцій тощо; програмне забезпечення для максимально детального опису системи підприємства й змін у такій системі, побудови архітектури підприємства; якісного аналізу змін у діяльності підприємства.

З метою забезпечення прибуткової діяльності та автоматизації розрахунків і вирішення конкретних кількісних математичних моделей є можливим використання програмних пакетів MathCad та MathLab, які дають змогу будувати, досліджувати та наочно відображати результати використання різних кількісних моделей, у тому числі здійснювати апроксимацію таких моделей. Для статистичних розрахунків, перевірки гіпотез, дослідження впливу вагомих чинників в оцінці й моделюванні розвитку підприємства пропонується використання пакетів SPSS та Statistical.

Для моделювання та візуалізації архітектури підприємства є контекстні оцінки та моделювання розвитку підприємства доцільним є використання програмних комплексів SystemArchitect, PlanningIT, process4.biz. Серед CASE- засобів для моделювання аспектів діяльності підприємства з метою відстереження змін у контексті розвитку підприємства слід назвати Design/IDEF, CASE, «Аналітик», сімейство Erwin/BPwin, RationalRose, ParadigmPlus, ARISToolset. Залежно від обраного програмного забезпечення можуть використовуватися різні синтаксиси опису зв'язків між елементами: структурного проектування та аналізу систем (SADT), функціональне моделювання(IDEF),уніфікована мова моделювання (UML), подійно-функціональні діаграми (eEPC), технологія автоматизації бізнес-процесів (Workflow). Для нечіткого, якісного аналізу в оцінці й моделюванні розвитку підприємства можуть бути використані програмні засоби Atlas. ti, Hyperresearch та інші програмні пакети за умов нечіткого співвідношення між досліджуваними елементами.

Слід зазначити, що 89,6% українських компаній за станом на початок 2007 року впровадили сучасні комп'ютерні технології, у той час як тільки 10,4% використовують локальні мережі, програмні засоби яких дозволяють компенсувати певні недоліки попередніх методик подвійним контролем інформаційних потоків.

У 2007 році сума «он-лайн-транзакцій» між підприємствами України складала 336 млрд. дол. США, а у 2009 році – 6,7 трлн. дол. США, у той час, як обсяг транзакцій у країнах Азійсько-тихоокеанського регіону – 573 млрд.дол. США.

Критерієм достатньої розвинутості інформаційних комп'ютерних технологій на території України можна вважати питому вагу підприємств, підключених до Інтернету:

- Серед великого бізнесу – 100% (оскільки у більшості розвинених країн цей сектор бізнесу досяг даного показника чи прямує до нього);
- Середній бізнес – більше 99%;
- Малий бізнес – більше 90%.

Україна частково відповідає цим критеріям, а Швейцарія, Ірландія, Ісландія, Німеччина, Австрія – практично повністю.

Вибір програмного забезпечення для оцінки й моделювання розвитку підприємства є доволі широким і у конкретному випадку визначатиметься потребами користувача й вибраним математичним інструментом для проведення такої оцінки.[5, с. 178-179]

4. Висновки. Необхідність використання автоматизованих систем та інформаційних технологій для підвищення ефективності діяльності і прийняття управлінських рішень на підприємстві обумовлена такими чинниками: значними об'ємами інформації підприємства, які необхідно обробити; вимогами до швидкості та якості проведення перевірок; трудомісткістю контрольних процедур; специфікою та різноманіттям об'єктів перевірки; циклічністю технологічного процесу контролю; необхідністю швидкого та повного виявлення помилок.

Інформаційна система повинна забезпечувати всі рівні управління повною та достовірною інформацією, необхідною для прийняття рішень. Пошук недостовірної інформації в інформаційній базі можна порівняти з пошуком «голки в копиці сіна». Отже, логічно забезпечити попередній безперервний контроль, спрямований на блокування проходження недостовірних даних в систему.

Формалізація, автоматизація і переведення в режим самообслуговування рутинних внутрішніх процесів підприємства повинно стати складовою інформаційних систем, насамперед, для великих підприємств. Наприклад, до таких процесів можна віднести управління, звіт співробітників за відрядження, надання доступу співробітникам до повної інформації з обліку робочого часу, обсягу виконаних робіт і нарахувань заробітної плати, ознайомлення з особою справою тощо.[4, с.155]

Інформаційні системи та технології на підприємствах повинні використовуватися не тільки для автоматизації типових процедур і полегшення їхнього здійснення, але й для ефективної організації інформаційних потоків і розширення можливостей застосування економіко-математичних методів.

Література

1. Безбородова Т.В. Інтеграція маркетингових інформаційних систем підприємства в інформаційний простір регіону.// Економіка та держава.-2008.-№1.-с.40-43
2. Захарчин Г.М. Інформаційне забезпечення процесу формування організаційної культури на

- підприємстві.// Актуальні проблеми економіки. - 2009. - № 10(100). - с.212-219
3. Коваленко О.О. Сучасні інформаційні системи – інвестиції в розвиток підприємства.// Інвестиції: практика та досвід.-2009.-№ 2.- с.10-13
 4. Марченко Д.М., Яровенко Г. М. Автоматизовані інформаційні системи управління – ресурс підвищення ефективності внутрішнього контролю підприємств// Актуальні проблеми економіки. - 2006.- № 10(64).- с.150-157
 5. Погорелов Ю.С. Інформаційні технології в оцінці та моделюванні розвитку підприємства.// Актуальні проблеми економіки. - 2008. - № 10(88).- с.172-179

МІЖНАРОДНА ЕЛЕКТРОНА КОМЕРЦІЯ СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Петрук М.С.

Науковий керівник: Магас Т.Є., кандидат технічних наук, доцент

***Анотація.** У статті висвітлено питання, які пов'язані з розвитком електронної комерції в Україні та її перспективами. Також розглянуто фактори, що заважають розвитку вітчизняного ринку Інтернет-послуг, та можливі шляхи їх подолання.*

***Ключові слова.** Електронна комерція, Інтернет-розрахунки, Інтернет-послуги, електронний бізнес.*

Вступ. На межі третього тисячоліття людство реально відчуває прихід інформаційної революції, яка кардинально змінила обличчя світу, привівши до нових можливостей розвитку людської цивілізації. Серед основних тенденцій розвитку інформатизації суспільства, що стосується практично всіх сфер життєдіяльності, включаючи економіку, державне управління, науку, мистецтво, слід визначити стрімкий розвиток інформаційної мережі Інтернет. Сьогодні, звернувшись до всесвітньої мережі, можна отримати цілий спектр послуг. Інтернет стає головним каналом обміну нематеріальними товарами і послугами завдяки своїй високій пропускну здатності, що дає змогу швидко переміщувати в просторі значні масиви інформації здійснювати свою діяльність у будь-якій точці земної кулі. Сучасний ринок Інтернет-розрахунків розширюється з дивовижною швидкістю все більшого значення набуває електронна комерція. Проте праці більшості вчених присвячені переважно електронній комерції як інструменту підприємницької діяльності або розвитку електронного бізнесу в Україні.

Постановка завдання. Метою статті є висвітлення майбутніх перспектив вітчизняного ринку Інтернет-послуг; визначення факторів, які заважають розвитку електронної комерції в Україні, а також дослідження можливих шляхів їх подолання.

Досягнення поставленої мети потребує вирішення таких завдань:

- дослідження тенденцій розвитку сучасного ринку Інтернет-послуг; визначення основних негативних чинників та їх вплив на вітчизняний електронний бізнес;
- розробка пропозицій щодо шляхів подолання основних факторів, які є несприятливими для розвитку електронної комерції в Україні.

Результати. Поява Інтернету ознаменувала справжню революцію в сфері організації та ведення економічної діяльності. Перетворення торкнулися не тільки зовнішніх відносин між підприємствами, їхніми партнерами та клієнтами, а й внутрішньої структури самих підприємств. Виникли нові напрями бізнесу, принципово змінилися уже існуючі. Так, досягнення науково-технічного прогресу послужили тією базою, на якій розгортається електронна комерція.

Електронна комерція — це ведення бізнесу в Інтернеті та за допомогою Інтернет. Тобто це сфера більш широка і складна, ніж просто бізнес в Інтернеті. Це зав'язка цілком і повністю на Інтернеті, починаючи від знайомства клієнта з товаром і закінчуючи придбанням та оплатою цього товару, а в деяких випадках і отриманням товару. Таким чином, електронна комерція — повністю «онлайн» форма ведення бізнесу, яка не потребує традиційних форм.

Інтернет - торгівля — процес покупки/продажу товарів чи послуг, в якому весь цикл комерційної/фінансової транзакції чихастина проводиться електронним чином із застосуванням Інтернет-технологій. Інтернет-торгівля - тільки частина електронної комерції, але така частина, яка дуже швидко розвивається. Торговельні операції через Інтернет можуть проводити багато організацій: виробники товарів/послуг, дистриб'ютори, роздрібні торговельні компанії.

Поширюючи повсюдно і пропонуючи усе більш різноманітний асортимент товарів і послуг, електронна комерція стає інструментом інтеграції окремих облич, підприємств, галузей, державних установ і держав у єдине співтовариство, усередині якого взаємодія партнерів ефективно і безперешкодно реалізується засобами інформаційних телекомунікаційних технологій.

Сама по собі електронна комерція, що полягає в укладанні договорів і постачанні на договірних умовах товарів і послуг, зв'язана з обслуговуванням потоків двох типів: матеріальних і нематеріальних. Нематеріальні потоки виникають у результаті прямої мережної передачі нематеріальних товарів, прямого